

**«БУХГАЛТЕРСЬКИЙ ОБЛІК, КОНТРОЛЬ ТА АНАЛІЗ
В УМОВАХ ІНСТИТУЦІЙНИХ ЗМІН»**

**Збірник наукових праць VII Всеукраїнської науково-
практичної конференції**

ПОЛТАВА 2024

УДК 657

Бухгалтерський облік, контроль та аналіз в умовах інституційних змін:
Збірник наукових праць VII Всеукраїнської науково-практичної конференції.
31 жовтня 2024 р., м. Полтава, / Полтавський державний аграрний університет.
Полтава: ПДАУ, 2024. 1495 с.

ОРГАНІЗАЦІЙНИЙ КОМІТЕТ:

Голова організаційного комітету: **КАНЦЕДАЛ НАТАЛІЯ** – к.е.н., доцент, завідувач кафедри обліку і оподаткування Полтавського державного аграрного університету

Секретар організаційного комітету: **ЛЕГА ОЛЬГА** – к.е.н., доцент, професор кафедри обліку і оподаткування Полтавського державного аграрного університету

Члени організаційного комітету:

ГНАТИШИН ЛЮДМИЛА – д.е.н., професор, завідувач кафедри обліку та оподаткування Львівського національного університету природокористування

ДУБІНІНА МАРИНА – д.е.н., професор, завідувач кафедри обліку і оподаткування Миколаївського національного аграрного університету

ЗАЙЦЕВ ЮРІЙ - д.е.н., професор, професор кафедри фінансів, банківської справи та страхування Полтавського державного аграрного університету

ЗОЛЯ ОЛЕКСІЙ - д.е.н., професор, завідувач кафедри фінансів, банківської справи та страхування Полтавського державного аграрного університету

КОБСЛЄВА ТЕТЯНА – д.е.н., професор, професор кафедри економіки бізнесу і міжнародних економічних відносин Національного технічного університету «Харківський політехнічний інститут»

ПЕРЕРВА ПЕТРО - д.е.н., професор, завідувач кафедри економіки бізнесу і міжнародних економічних відносин Національного технічного університету «Харківський політехнічний інститут»

СЛАВКОВА ОЛЕНА - д.е.н., професор, професор кафедри публічного управління та адміністрування Сумського національного аграрного університету

СУК ПЕТРО - д.е.н., професор, професор кафедри обліку і оподаткування Відокремленого підрозділу Національного університету біоресурсів і природокористування України «Ніжинський агротехнічний інститут»

ХОМИН ПЕТРО – д.е.н., професор, професор кафедри обліку та аудиту Тернопільського національного університету ім. Івана Пулюя

АРАНЧІЙ ДМИТРО - к.е.н., доцент кафедри фінансів, банківської справи та страхування Полтавського державного аграрного університету

БЕЗКРОВНИЙ ОЛЕКСАНДР – декан факультету обліку та фінансів, к.е.н., доцент, професор кафедри фінансів, банківської справи та страхування Полтавського державного аграрного університету

ГУБАРИК ОЛЬГА - к.е.н., доцент, в.о. зав. кафедри обліку, оподаткування та управління фінансово-економічною безпекою, Дніпровського державного аграрно-економічного університету

ПРИЙДАК ТЕТЯНА– к.е.н., доцент, доцент кафедри обліку і оподаткування Полтавського державного аграрного університету

ПРОКОПИШИН ОКСАНА – к.е.н., доцент, доцент кафедри обліку та оподаткування Львівського національного університету природокористування

СКИБА ГАННА - к.е.н., доцент, завідувач кафедри обліку і оподаткування Навчально-наукового Інституту управління, економіки та бізнесу «ВНЗ «Міжрегіональна Академія управління персоналом»

СТАМАТ ВІКТОРІЯ - к. е. н., доцент, доцент кафедри менеджменту та маркетингу Миколаївського національного аграрного університету;

ЯЛОВЕГА ЛЮДМИЛА – к.е.н., доцент, доцент кафедри обліку і оподаткування Полтавського державного аграрного університету

© Автори, 2024

© Кафедра обліку і оподаткування, 2024

© Полтавський державний аграрний університет, 2024

ТЮТЮННИК СВІТЛАНА, к.е.н., доцент,
професор кафедри обліку і оподаткування,
ТЮТЮННИК ЮРІЙ, к.е.н., доцент,
професор кафедри фінансів, банківської справи та страхування,
САЛИГА ОЛЕКСАНДР, здобувач вищої освіти ступеня доктора філософії
Полтавський державний аграрний університет, м. Полтава

ОСОБЛИВОСТІ РОЗКРИТТЯ ІНФОРМАЦІЇ ЗА СЕГМЕНТАМИ У ФІНАНСОВІЙ ЗВІТНОСТІ

Підготовка інформації про звітні сегменти є складовою процесу формування фінансової звітності. Форма № 6 «Додаток до приміток до річної фінансової звітності «Інформація за сегментами» була введена у 2005 році з метою можливості підготовки інформації про показники діяльності підприємств, які працюють у різних напрямках або мають структурні підрозділи, що розташовані в різних місцях. З цією метою виникла потреба проводити групування за сегментами показників у залежності від видів діяльності, напрямків та місць розташування структурних підрозділів.

НП(С)БО 29 та НП(С)БОДС 103 визначають методологічні основи підготовки, узагальнення та розкриття у фінансовій звітності інформації про одержані доходи, понесені витрати, фінансові результати звітних сегментів, їхні активи та зобов'язання [1, 2]. Визначені норми НП(С)БО 29 поширюються на підприємства, організації та інших юридичних осіб незалежно від форм власності (за винятком бюджетних установ, малих підприємств, мікропідприємств, непідприємницьких товариств та підприємств, які складають фінансову звітність відповідно до МСФЗ), а НП(С)БОДС 103 – використовують суб'єкти обліку держсектору, які формують консолідовану фінансову звітність та/або мають територіально відокремлені підрозділи.

Інформація про звітні сегменти підприємств, організацій та інших юридичних осіб узагальнюється у формі № 6 «Додаток до приміток до річної фінансової звітності «Інформація за сегментами» (НП(С)БО 29), а про звітні сегменти суб'єктів обліку держсектору – у формі № 6-дс «Додаток до приміток до річної фінансової звітності «Інформація за сегментами» (НП(С)БОДС 103).

У табл. 1 проведемо порівняльну характеристику основних положень зазначених вище стандартів щодо інформації про сегменти.

Таблиця 1 - Порівняльна характеристика НП(С)БО 29 та НП(С)БОДС 103*

Критерій	НП(С)БО 29	НП(С)БОДС 103
Звітний сегмент	«господарський або географічний сегмент, який відповідає критеріям, визначеними пп. 6-9 НП(С)БО 29 та щодо якого розкривається інформація у річній фінансовій звітності»	«сегмент, інформація про доходи, витрати, фінансові результати, активи і зобов'язання якого підлягає окремому розкриттю у річній фінансовій звітності суб'єкта державного сектору»
Внутрішнь-господарські розрахунки	«розрахунки, які виникають під час господарських операцій між структурними підрозділами підприємства, виз-	«розрахунки, що виникають під час здійснених господарських операцій між сегментами

Критерій	НП(С)БО 29	НП(С)БОДС 103
	наченими як сегменти з метою висвітлення їх одержаних доходів, понесених витрат, фінансових результатів, активів та зобов'язань»	суб'єкта державного сектору»
Географічний сегмент	«відокремлювана частина діяльності підприємства з виробництва та/або продажу певного виду (або групи) продукції (товарів, робіт, послуг) у конкретному економічному середовищі, яка відрізняється від інших: економічними і політичними умовами географічного регіону; взаємозв'язком між діяльністю в різних географічних регіонах; територіальним розташуванням виробництва продукції (робіт, послуг) або покупців продукції (товарів, робіт, послуг); характерними для географічного регіону ризиками діяльності; правилами валютного контролю і валютними ризиками в таких регіонах»	«відокремлювана частина діяльності суб'єкта державного сектору у певному географічному регіоні, яка відрізняється від інших: економічними і геополітичними умовами географічного регіону; особливістю діяльності в різних географічних регіонах; територіальним розташуванням підрозділів або споживачів послуг (робіт); характерними для географічного регіону ризиками діяльності; правилами валютного контролю і валютними ризиками в таких регіонах»
Господарський сегмент (сегмент діяльності) або географічний сегмент визначається звітним	«якщо більша частина його доходу створюється від продажу продукції (товарів, робіт, послуг) зовнішнім покупцям і водночас показники його діяльності відповідають одному з критеріїв: дохід даного сегмента підприємства від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг) зовнішнім покупцям і за внутрішньогосподарськими розрахунками підприємства становить не менше ніж 10 % загального доходу від продажу зовнішнім покупцям і за внутрішньогосподарськими розрахунками всіх сегментів певного виду (господарського або географічного відповідно); фінансовий результат даного сегмента становить не менше ніж 10 % сумарного фінансового результату всіх сегментів певного виду (господарського або географічного відповідно). Якщо підприємство за різними сегментами у звітному періоді має одночасно різні фінансові результати (прибутки та збитки), то звітним визначається сегмент, фінансовий результат якого становить не менше ніж 10 % більшої з двох абсо-	«якщо більша частина його доходу створюється від реалізації послуг (робіт) зовнішнім споживачам і одночасно показники його діяльності відповідають одному з таких критеріїв: дохід цього сегмента суб'єкта державного сектору становить не менше ніж 10 % сукупного доходу; витрати цього сегмента становлять не менше ніж 10 % сумарного обсягу витрат всіх сегментів певного виду (діяльності або географічного відповідно); балансова вартість активів цього сегмента становить не менше ніж 10 % сукупної балансової вартості активів усіх сегментів певного виду (діяльності або географічного відповідно)»

Критерій	НП(С)БО 29	НП(С)БОДС 103
	лютих величин – сумарного прибутку	
	або сумарного збитку всіх сегментів даного виду; балансова вартість активів даного сегмента становить не менше ніж 10 % загальної балансової вартості активів усіх сегментів певного виду (господарського або географічного)»	
Доходами звітного сегмента	«визнається частин доходів підприємства від продажу зовнішнім покупцям і за внутрішньогосподарськими розрахунками, отримання яких забезпечено звичайною діяльністю господарського або географічного сегмента та які безпосередньо можуть бути віднесені (або визначені шляхом розподілу на обґрунтованій та послідовній основі) до звітного сегмента, за вирахуванням ПДВ, акцизного податку, інших зборів і вирахувань з доходу (збори, знижки, повернення товарів тощо)»	«визнається частина доходів суб'єкта державного сектору, отримання яких забезпечено звичайною діяльністю сегмента діяльності або географічного сегмента та які безпосередньо можуть бути віднесені (або визначені шляхом розподілу на обґрунтованій та послідовній основі) до звітного сегмента, за вирахуванням податків і зборів»
Витратами звітного сегмента	«визнається частина витрат підприємства, що пов'язані з звичайною діяльністю господарського або географічного сегмента та безпосередньо можуть бути віднесені (або визначені шляхом розподілу на обґрунтованій та послідовній основі) до звітного сегмента»	«визнається частина витрат суб'єкта держсектору, що пов'язані зі звичайною діяльністю сегмента діяльності або географічного сегмента та безпосередньо можуть бути віднесені (або визначені шляхом розподілу на обґрунтованій та послідовній основі) до звітного сегмента»

*Узагальнено авторами на основі НП(С)БО 29 та НП(С)БОДС 103

Процес підготовки та складання форми № 6 передбачає проведення наступних етапів: перш за все, необхідно прийняти рішення про необхідність формування інформації за сегментами та відобразити в наказі про облікову політику відповідні елементи, які забезпечуватимуть підготовку показників діяльності підприємства за сегментами; наступним етапом є визначення звітних сегментів відповідно до норм національних положень (стандартів) бухгалтерського обліку; потім проводяться відповідні процедури збору, обробки інформаційних даних із відповідних облікових реєстрів та розкривається інформацію про сегменти у звітності.

Список використаних джерел:

1. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 29 «Фінансова звітність за сегментами»: Наказ Міністерства фінансів України від 19.05.2005 р. № 412. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0621-05#Text>.
2. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку у державному секторі 103 «Фінансова звітність за сегментами»: Наказ Міністерства фінансів України від 24.12.2010 р. № 1629. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0088-11#Text>.

Роль бухгалтерського обліку в досягненні цілей сталого розвитку: підходи та перспективи.....	643
Слободян Тетяна. Науковий керівник - Дубініна Марина	
Цифрова трансформація обліку: вплив нових технологій на аудит.....	646
Слободян Тетяна. Науковий керівник - Сирцева Світлана	
Аналіз ризиків в умовах нестабільності: як адаптувати облікові системи до глобальних змін.....	649
Сотніков Віталій. Науковий керівник - Усатенко Ольга	
Трансформація обліку в еру цифровізації.....	652
Ставицька Влада, Дудніков Дмитро, Олексенко Анна Науковий керівник - Мокієнко Тетяна	
Капітальні інвестиції: визначення, класифікація та облікові аспекти.....	655
Стороженко Олена. Науковий керівник - Рагуліна Ірина	
Методи контролю дебіторської заборгованості підприємства.....	658
Сук Петро	
Використання методу розподілу витрат майбутніх періодів на основі прибутку від неопераційної діяльності.....	660
Суліма Ганна. Науковий керівник - Рагуліна Ірина	
Деякі аспекти проведення інвентаризації на підприємстві перед складанням річної фінансової звітності.....	664
Тарасенко Катерина. Науковий керівник - Усатенко Ольга	
Облік витрат аграрних підприємств.....	666
Тютюнник Світлана, Тютюнник Юрій, Литовченко Діана	
Розкриття інформації про грошові кошти та грошові потоки у фінансовій звітності.....	669
Тютюнник Світлана, Тютюнник Юрій, Салига Олександр	
Особливості розкриття інформації за сегментами у фінансовій звітності.....	672
Ульзутуєва Аліна. Науковий керівник - Канцедал Наталія	
Інституційний підхід до обліку формування і використання прибутку підприємства.....	675
Ульзутуєва Аліна, Карпусенко Євгенія Науковий керівник - Тютюнник Світлана	
Облікова політика як складова організації бухгалтерського обліку на підприємстві.....	678
Усатенко Ольга, Гарькавий Богдан	
Організація та методика внутрішнього контролю в торгівлі, як основа для забезпечення фінансової стабільності.....	680
Федорів Каміла. Науковий керівник - Томілін Олексій	
Особливості формування фінансової звітності суб'єктів малого підприємства.....	683

